COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 8.6.2023
COM(2023) 304 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

de identificare a statelor membre expuse riscului de a nu îndeplini obiectivul pentru 2025 privind pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale, obiectivul pentru 2025 privind reciclarea deșeurilor de ambalaje și obiectivul pentru 2035 privind reducerea depozitării deșeurilor municipale

{SWD(2023) 175 final} - {SWD(2023) 176 final} - {SWD(2023) 180 final} - {SWD(2023) 181 final} - {SWD(2023) 182 final} - {SWD(2023) 183 final} - {SWD(2023) 184 final} - {SWD(2023) 185 final} - {SWD(2023) 186 final} - {SWD(2023) 187 final} - {SWD(2023) 188 final} - {SWD(2023) 189 final} - {SWD(2023) 195 final} - {SWD(2023) 196 final} - {SWD(2023) 197 final} - {SWD(2023) 198 final} - {SWD(2023) 199 final} - {SWD(2023) 200 final}

1. INTRODUCERE

Transformarea deșeurilor în resurse este un element esențial al economiei circulare. Punerea în aplicare corespunzătoare a legislației UE privind deșeurile presupune aplicarea ierarhiei deșeurilor, care acordă prioritate pregătirii pentru reutilizare și reciclării și care consideră depozitarea deșeurilor ca fiind cea mai puțin preferabilă opțiune de tratare a deșeurilor. Obiectivele UE privind tratarea deșeurilor municipale și a deșeurilor de ambalaje au fost stabilite pentru ca toate statele membre să depună eforturi concertate în vederea trecerii la o etapă superioară în ierarhia deșeurilor.

Îmbunătățirea performanței în gestionarea deșeurilor va accelera tranziția către o economie circulară și va contribui la obiectivele planului de acțiune privind economia circulară pentru o Europă mai curată și mai competitivă[1], și anume dublarea ratei de utilizare circulară a materialelor în UE, reducerea semnificativă a producției totale de deșeuri și reducerea la jumătate a cantității de deșeuri municipale reziduale până în 2030. În plus, o bună gestionare a deșeurilor este esențială pentru a preveni impactul negativ al generării de deșeuri asupra mediului și a sănătății și pentru a atinge obiectivele planului de acțiune privind reducerea la zero a poluării[2] în ceea ce privește deșeurile și deșeurile marine.

Creșterea gradului de pregătire pentru reutilizare, de reciclare și de reducere a depozitării deșeurilor este esențială pentru realizarea neutralității climatice, pentru sporirea nivelului de securitate a aprovizionării cu materii prime, pentru economisirea energiei, precum și pentru reducerea dependenței UE de importurile din țări terțe, creând totodată locuri de muncă la nivel local și stimulând inovarea în domeniul noilor tehnologii pentru gestionarea durabilă a produselor și a materialelor.

Pentru a reflecta mai bine ambiția UE de a trece la o economie circulară, în 2018 au fost adoptate mai multe modificări ale directivelor UE privind deșeurile, inclusiv obiective ambițioase în materie de pregătire pentru reutilizare, reciclare și depozitare a deșeurilor municipale și de reciclare a deșeurilor de ambalaje. Deșeurile municipale reprezintă aproximativ 10 % din cantitatea totală de deșeuri generate în UE[3], dar în același timp constituie unul dintre cele mai complexe fluxuri de gestionat, având în vedere diversitatea compoziției acestora, numărul mare de producători de deșeuri și fragmentarea responsabilităților legate de gestionarea lor. O mare parte din deșeurile municipale este compusă din deșeuri de ambalaje, care au un potențial semnificativ de circularitate.

Pentru a asigura o punere în aplicare mai bună, mai rapidă și mai uniformă a acestor obiective ambițioase și pentru a anticipa orice deficiențe legate de punerea în aplicare, normele UE adoptate în 2018 au instituit un sistem de rapoarte de alertă timpurie pentru a detecta deficiențele și a permite luarea de măsuri înainte de expirarea termenelor de îndeplinire a obiectivelor. În temeiul acestor norme, Comisia este însărcinată, în cooperare cu Agenția Europeană de Mediu, să elaboreze rapoarte privind progresele înregistrate de statele membre în vederea atingerii obiectivelor.

Prezentul raport general evaluează probabilitatea ca statele membre să atingă obiectivele de reciclare pentru 2025 stabilite la articolul 11 alineatul (2) litera (c) din Directiva 2008/98/CE

[1] COM(2020) 98 final.
[2] COM(2021) 400 final.
[3] Eurostat.

privind deșeurile (Directiva-cadru privind deșeurile)[4] și la articolul 6 alineatul (1) litera (f) din Directiva 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje (Directiva privind ambalajele[5]). Pentru îndeplinirea obiectivelor, statele membre trebuie să ia măsuri pentru a se ajunge la:

- minimum 55 % în ceea ce privește pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipal;
- minimum 65 % în ceea ce privește reciclarea volumului total al deșeurilor de ambalaje și
- obiective minime în ceea ce privește reciclarea materialelor specifice conținute în deșeurile de ambalaje: 75 % pentru hârtie și carton, 70 % pentru sticlă, 50 % pentru aluminiu, 50 % pentru plastic și 25 % pentru lemn.

Raportul oferă, de asemenea, o evaluare preliminară a probabilității ca statele membre să atingă obiectivul prevăzut la articolul 5 alineatul (5) din Directiva 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri (Directiva privind depozitele de deșeuri), respectiv reducerea depozitării deșeurilor municipale[6] la mai puțin de 10 % până în 2035. Raportul prezintă pe scurt principalele constatări, recomandările-cheie adresate statelor membre care riscă să nu atingă anumite obiective privind deșeurile, precum și exemple de bune practici în domeniul gestionării deșeurilor, care să contribuie la îmbunătățirea performanței în materie de reciclare a deșeurilor. Acesta este însoțit de documente de lucru ale serviciilor Comisiei care conțin informații specifice fiecărei țări și recomandări adresate acelor state membre care riscă să nu atingă obiectivele de pregătire pentru reutilizare și de reciclare a deșeurilor municipale și a tuturor deșeurilor de ambalaje pentru 2025, care includ următoarele:

- o estimare a gradului de îndeplinire a obiectivelor de către fiecare stat membru;
- o listă a statelor membre care riscă să nu îndeplinească obiectivele în termenele respective, însoțită de recomandări corespunzătoare pentru statele membre vizate; precum și
- exemple de bune practici utilizate în întreaga UE și care ar putea servi drept orientări pentru a se realiza progrese în direcția atingerii obiectivelor.

Activitatea desfășurată în sensul prezentului raport de alertă timpurie se bazează pe sprijinul și cooperarea permanentă dintre Comisie și statele membre în vederea îmbunătățirii punerii în aplicare a legislației UE privind deșeurile. În urma exercițiilor de promovare a conformității, demarate în 2013[7], Comisia Europeană a publicat, în 2018, un set de rapoarte privind progresele înregistrate și provocările legate de punerea în aplicare pentru mai multe fluxuri de deșeuri[8], care au inclus posibile acțiuni de sprijinire a eforturilor statelor membre de a-și îmbunătăți performanța în materie de gestionare a deșeurilor[9]. În plus, începând din 2017, Comisia Europeană publică periodic o evaluare a punerii în aplicare a politicilor de mediu (*Environmental Implementation Review* – EIR), un instrument conceput pentru a îmbunătăți

[4] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A02008L0098-20180705.
[5] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=celex%3A31994L0062.
[6] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/?uri=CELEX%3A31999L0031.
[7] Punerea în aplicare a Directivei-cadru privind deșeurile (europa.eu).
[8] COM(2018) 656 final.
[9] https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/implementation-waste-framework-directive_en.

punerea în aplicare de către statele membre a legislației și a politicilor de mediu ale UE. Cea mai recentă EIR a fost emisă în 2022[10].

2. METODOLOGIE

Prezentul raport este rezultatul unei ample consultări și colaborări între Comisia Europeană, Agenția Europeană de Mediu, Eurostat și statele membre. Evaluarea s-a bazat pe o metodologie elaborată de Agenția Europeană de Mediu, care a avut ca punct de plecare datele privind gestionarea deșeurilor transmise de statele membre către Eurostat în conformitate cu cerințele de raportare prevăzute de directivele privind deșeurile și a luat în considerare politicile existente și planificate la nivel național și alte informații relevante. De asemenea, aceasta a luat în considerare adoptarea unor programe naționale revizuite de prevenire a generării de deșeuri, astfel cum se prevede în Directiva-cadru privind deșeurile.

Această evaluare a permis Agenției Europene de Mediu[11] să identifice statele membre care ar putea să nu atingă obiectivele. Constatările evaluării au făcut obiectul unor discuții mai detaliate între Comisia Europeană și statul membru în cauză; acest lucru a permis colectarea de informații suplimentare și a condus la finalizarea raportului. Pentru a informa cu privire la inițiativă și pentru a colecta opiniile părților interesate s-a recurs la o cerere de contribuții[12].

Prezentul raport se bazează pe cele mai recente date Eurostat disponibile în etapa de elaborare a acestuia. Pentru deșeurile municipale, au fost utilizate datele pentru anul de referință 2020, în timp ce pentru deșeurile de ambalaje au fost folosite datele pentru 2019. În ceea ce privește ambalajele, sunt disponibile în prezent date mai recente pentru 2020, iar o evaluare preliminară a relevanței acestora pentru concluziile raportului se regăsește în secțiunea 5.

3. CONSTATĂRI GENERALE

Analiza performanțelor statelor membre a identificat tendințele generale în materie de gestionare a deșeurilor și a indicat probabilitatea atingerii obiectivelor privind pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor până în 2025.

Majoritatea statelor membre au realizat recent sau sunt în curs de a pune în aplicare reforme în domeniul deșeurilor care vor avea ca rezultat creșterea ratelor de reciclare în anii de până în 2025 și ulterior. Punerea în aplicare a pachetului privind deșeurile din 2018 și a recomandărilor formulate în Raportul de alertă timpurie din 2018 a jucat un rol important în realizarea de progrese. Totuși, în unele cazuri, întârzierile în aplicarea acestora afectează performanțele naționale în materie de reciclare.

Există în continuare diferențe semnificative între statele membre în ceea ce privește performanțele în materie de gestionare a deșeurilor. În cazul unor țări, distanța față de obiective este foarte mare și va fi necesar să se depună mai multe eforturi pentru a pune în aplicare reformele pe teren (de exemplu, în ceea ce privește tratarea deșeurilor biologice, colectarea separată, calitatea datelor etc.). Există, de asemenea, dovezi care arată că performanța a fost influențată de factori externi, de exemplu, în timpul pandemiei de COVID-19, colectarea

[10] https://environment.ec.europa.eu/law-and-governance/environmental-implementation-review_en#country-reports.
[11] https://www.eea.europa.eu/publications/many-eu-member-states-are.
[12] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13511-Early-Warning-Report-on-Waste_ro.

separată a fost redusă sau oprită în unele state membre. Există, totodată, indicii că recenta creștere semnificativă a prețurilor la energie are un impact negativ asupra activităților de reciclare.

În ansamblu, potrivit evaluării efectuate de Agenția Europeană de Mediu[13], **majoritatea statelor membre riscă să nu atingă obiectivele privind pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale stabilite pentru 2025**.

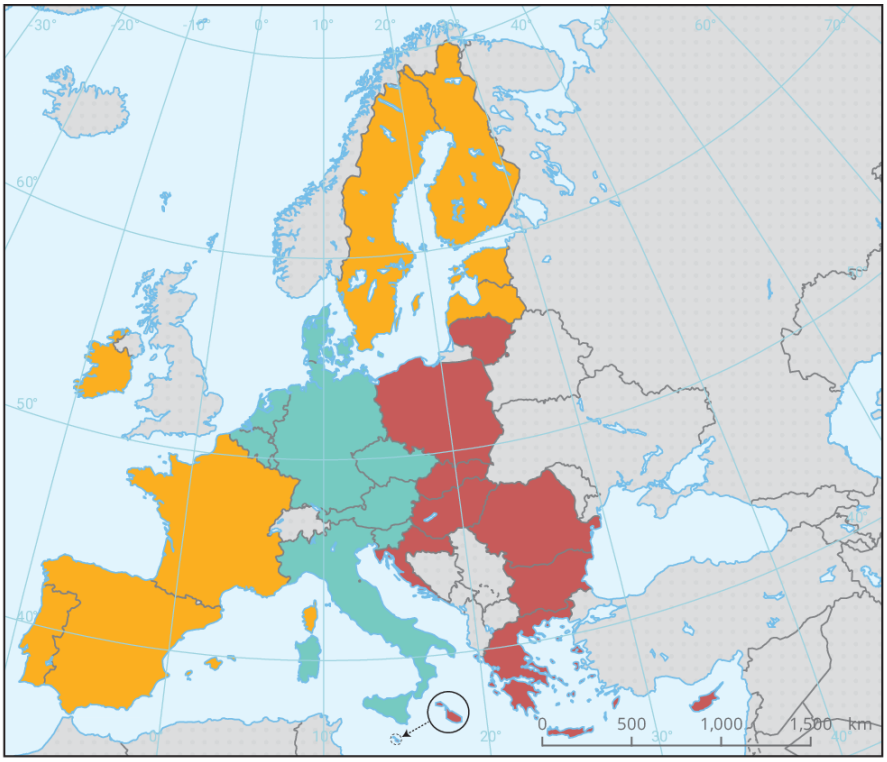
Mai exact, în ceea ce privește obiectivul de 55 % privind pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale și obiectivul de 65 % privind reciclarea volumului total al deșeurilor de ambalaje, care trebuie atinse până în 2025:

— **9 state membre sunt pe cale să îndeplinească ambele obiective** – Austria, Belgia, Cehia, Danemarca, Germania, Italia, Luxemburg, Țările de Jos și Slovenia;
— **8 state membre sunt expuse riscului de a nu atinge obiectivul privind deșeurile municipale,** dar nu și riscului de a nu atinge obiectivul privind volumul total al deșeurilor de ambalaje – Estonia, Finlanda, Franța, Irlanda, Letonia, Portugalia, Spania și Suedia;
— **10 state membre riscă să nu îndeplinească obiectivele pentru 2025 privind deșeurile municipale și volumul total al deșeurilor de ambalaje** – Bulgaria, Croația, Cipru, Grecia, Ungaria, Lituania, Malta, Polonia, România și Slovacia.

Acest raport de alertă timpurie este însoțit de documente de lucru ale serviciilor Comisiei pentru statele membre considerate ca fiind expuse riscului de a nu îndeplini cel puțin unul dintre aceste două obiective principale (obiectivul de 55 % privind pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale și obiectivul de 65 % privind reciclarea volumului total al deșeurilor de ambalaje, care trebuie să fie atinse până în 2025); acestea corespund celui de al doilea și celui de al treilea grup de state membre enumerate mai sus[14]. Toate statele membre expuse riscului de a nu îndeplini obiectivul privind volumul total al deșeurilor de ambalaje sunt expuse și riscului de a nu îndeplini obiectivul privind deșeurile municipale.

Ar trebui remarcat faptul că pentru atingerea unui nivel ridicat de performanță în ceea ce privește reutilizarea, pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor sunt necesare eforturi continue atât din partea statelor membre care au fost identificate ca fiind expuse riscului de a nu îndeplini obiectivele pentru 2025, cât din partea celor pentru care evaluarea a arătat că este posibil să le îndeplinească chiar dacă mai trebuie să parcurgă anumite etape. Având în vedere că apar adesea noi provocări în asigurarea unui proces de gestionare adecvată a deșeurilor în conformitate cu ierarhia deșeurilor, chiar și țările care au ajuns, în 2019 și 2020, la un nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare care depășește obiectivele pentru 2025 trebuie să urmărească politici de menținere și de îmbunătățire în continuare a nivelurilor de performanță, inclusiv în contextul punerii în aplicare a noilor norme de calcul pentru reciclare. Ar trebui să se depună eforturi suplimentare pentru îndeplinirea obiectivelor de reciclare specifice materialelor pentru ambalaje, în special pentru ambalajele din plastic.

[13] https://www.eea.europa.eu/publications/many-eu-member-states-are.
[14] Evaluarea riscurilor de a nu atinge obiectivele ia în calcul datele și informațiile disponibile până în aprilie 2022.

Date de referință: ©ESRI

Statele membre care nu sunt expuse riscului de a nu atinge ambele obiective

Statele membre expuse riscului de a nu atinge obiectivul privind pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale, dar nu și riscului de a nu a atinge obiectivul de reciclare privind volumul total de deșeuri de ambalaje

Statele membre expuse riscului de a nu atinge ambele obiective

În afara zonei de acoperire

Figura 1: Perspectivele statelor membre ale UE de a atinge obiectivele privind pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale și a deșeurilor de ambalaje (*Sursa: Agenția Europeană de Mediu*[15])

4. DEȘEURI MUNICIPALE

În 2020, europenii au generat în medie 521 de kg de deșeuri municipale pe cap de locuitor, din care 49 % au fost pregătite pentru reutilizare sau reciclate, în timp ce aproximativ 23 % au fost duse la depozitele de deșeuri[16]. Cantitatea de deșeuri generate a crescut constant în ultimii ani.

Obligațiile legale privind gestionarea deșeurilor municipale sunt stabilite în Directiva-cadru privind deșeurile. Înainte de a atinge obiectivul de 55 % privind pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale[17] până în 2025, statele membre trebuie să îndeplinească un

[15] https://www.eea.europa.eu/publications/many-eu-member-states-are.
[16] Eurostat.
[17] Articolul 11 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2008/98/CE.

obiectiv de 50 % până în 2020[18]. Directiva include, de asemenea, obiective ambițioase pe termen mai lung: 60 % până în 2030 și 65 % până în 2035[19], precum și alte cerințe, cum ar fi introducerea colectării separate a deșeurilor și adoptarea planurilor naționale de gestionare a deșeurilor și a programelor de prevenire a generării de deșeuri.

Pe baza evaluării efectuate de Agenția Europeană de Mediu și a unei analize aprofundate a performanței de reciclare și a politicilor în materie de deșeuri ale statelor membre[20], **18 state membre** au fost identificate ca **fiind expuse riscului de a nu îndeplini obiectivul de 55 % până în 2025 privind pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor municipale**: **Bulgaria, Croația, Cipru, Estonia, Finlanda, Franța, Grecia, Ungaria, Irlanda, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Spania și Suedia.**

Luând în considerare etapele pe care le mai de parcurs statele membre până la îndeplinirea obiectivului stabilit pentru 2025, precum și provocările și situațiile lor specifice, au fost identificate principalele **recomandări** specifice fiecărei țări pentru îmbunătățirea nivelului de pregătire pentru reutilizare și reciclare. În acest proces, au fost implicate îndeaproape autoritățile naționale. Dacă sunt puse în aplicare rapid de către autoritățile naționale și locale, în cooperare cu industria gestionării deșeurilor, măsurile sugerate ar putea accelera în mod semnificativ îmbunătățirea performanței de reciclare. Documentele de lucru ale serviciilor Comisiei care însoțesc prezentul raport prezintă aceste acțiuni posibile pentru fiecare stat membru considerat a fi expus riscului. Principalele priorități comune și provocările aferente sunt prezentate în caseta de mai jos.

Se poate presupune în mod rezonabil că această evaluare a riscurilor oferă, de asemenea, o indicație clară a riscului ca statele membre să nu îndeplinească obiectivul de pregătire pentru reutilizare și reciclare de 60 % stabilit pentru 2030, dacă nu se depun eforturi suplimentare, inclusiv o punere în aplicare mai rapidă a politicilor și a reformelor adoptate.

[18] Statele membre au posibilitatea de a alege una dintre cele patru metode de calculare a obiectivului pentru 2020, permițând aplicarea acesteia pentru anumite fluxuri ale deșeurilor municipale sau pentru volumul total al acestora; obiectivele pentru 2025, 2030 și 2035 se aplică volumului total al deșeurilor municipale.

[19] Articolul 11 alineatul (2) literele (c)-(e) din Directiva 2008/98/CE.

[20] https://www.eea.europa.eu/publications/many-eu-member-states-are.

Caseta 1: Deșeuri municipale

- Majoritatea statelor membre au realizat sau sunt în curs de a pune în aplicare **reforme în domeniul deșeurilor** care vor avea ca rezultat o **abordare mai circulară** și o creștere a ratelor de pregătire pentru reutilizare și de reciclare în anii de până în 2025 și ulterior. Totuși, în unele cazuri, întârzierile în aplicarea acestor reforme au impact negativ asupra performanței statelor membre. Provocările generate de **pandemia de COVID-19 și de criza energetică** pot necesita acțiuni specifice pentru a evita punerea în aplicare cu întârziere a reformelor naționale în domeniul deșeurilor.
- **Deșeurile biologice** reprezintă cel mai important flux de deșeuri pentru care este necesar să se ia măsuri, deoarece reprezintă, în medie, 34 % din deșeurile municipale. Ar trebui să se pună accentul pe introducerea sau **extinderea capacității efective de colectare separată și tratare a deșeurilor biologice**. O bună gestionare a deșeurilor biologice ar putea permite utilizarea deșeurilor biologice ca îngrășăminte și amelioratori de sol și pentru producerea de biogaz[21]. Aceasta poate avea un aport semnificativ la îndeplinirea **obiectivelor climatice** și poate contribui la **atingerea obiectivelor UE în ceea ce privește securitatea energetică și a aprovizionării cu materiile prime esențiale** prin înlocuirea îngrășămintelor anorganice obținute prin minerit, îmbunătățind totodată sănătatea solului.
- Ratele ridicate de captare și calitatea colectării separate sunt condiții prealabile esențiale pentru pregătirea pentru reutilizare și reciclare; acestea s-ar putea realiza mai eficient prin intermediul **unor ținte legate de colectarea separată obligatorie a deșeurilor la nivel municipal**. Utilizarea acestora ar trebui să se bazeze pe stimulente și pe responsabilitate (de exemplu, ar putea fi introdus un sistem de recompense și de sancțiuni financiare în funcție de performanța țintelor respective).
- Sunt necesare măsuri **pentru a încuraja gospodăriile** să sorteze deșeurile, inclusiv o frecvență mai ridicată de colectare pentru fluxurile separate decât pentru deșeurile mixte.
- Statele membre nu utilizează întregul spectru de **măsuri economice** pentru a reduce depozitarea și incinerarea deșeurilor (cum ar fi, de exemplu, taxe de depozitare și de incinerare) și pentru a îmbunătăți tratarea deșeurilor aferente etapelor superioare ale ierarhiei deșeurilor, cum ar fi pregătirea pentru reutilizare și reciclare (de exemplu, plata în funcție de cantitatea de deșeuri generată, scheme de returnare a garanției).
- Statele membre trebuie să elimine deficitul de investiții, inclusiv prin utilizarea eficace a fondurilor UE pentru a dezvolta o **infrastructură de gestionare a deșeurilor care să sprijine îmbunătățirea performanței în materie de prevenire, reutilizare și reciclare.**
- Statele membre ar trebui să ia măsuri pentru **prevenirea generării de deșeuri nereciclabile**. Unele state membre nu și-au revizuit încă **programele naționale de prevenire a generării de deșeuri**. Se preconizează că revizuirea va fi finalizată până în 2023.

[21] https://www.eea.europa.eu/publications/biowaste-in-europe.

- **Activitățile de sensibilizare** sunt esențiale pentru a spori implicarea cetățenilor într-o mai bună gestionare a deșeurilor. Acestea pot fi adaptate la diferite grupuri-țintă (cum ar fi gospodăriile, studenții sau turiștii).

5. DEȘEURILE DE AMBALAJE

În 2020, volumul total al deșeurilor de ambalaje generate în UE s-a ridicat la aproximativ 79,6 milioane de tone[22]. Rata medie generală de reciclare a ambalajelor în UE a crescut în mod constant între 2005 și 2016 (67,6 % în 2016), în timp ce din 2016 până în 2020 s-a observat o ușoară scădere (64 % în 2020)[23]. Mai mult, între 2013 și 2020, volumul de deșeuri de ambalaje generate a crescut cu 15 % în UE, ceea ce sugerează că sunt necesare mai multe activități privind prevenirea generării de deșeuri.

Obligațiile legale privind gestionarea de ambalaje sunt prevăzute în Directiva privind deșeurile de ambalaje. Printre acestea se numără un obiectiv care prevede ca, până în 2025, 65 % din volumul total al deșeurilor de ambalaje să fie reciclat, precum și obiective specifice pentru materiale, adică pentru hârtie și carton, sticlă, aluminiu, plastic și lemn. Statelor membre li se permite să îndeplinească până la 5 % din obiective prin scăderea cotei de ambalaje de vânzare reutilizabile introduse pe piață pentru prima dată și reutilizate ca parte a unui sistem de reutilizare a ambalajelor, iar în ceea ce privește ambalajele de lemn, acestea trebuie să ia pe deplin în considerare repararea în vederea reutilizării. Directiva include, de asemenea, obiective ambițioase pe termen mai lung în materie de reciclare: 70 % până în 2030 pentru volumul total de ambalaje și, de asemenea, obiective specifice pentru materiale, adică pentru hârtie și carton, sticlă, aluminiu, plastic și lemn[24].

În ansamblu, conform evaluării efectuate de Agenția Europeană de Mediu[25], **10 state membre** au fost identificate **ca fiind expuse riscului de a nu atinge obiectivul de 65 % până în 2025 privind reciclarea deșeurilor de ambalaje**: **Bulgaria, Croația, Cipru, Grecia, Ungaria, Lituania, Malta, Polonia, România, Slovacia.**

În plus, se consideră că mai multe state membre riscă să nu atingă unul sau mai multe obiective specifice pentru materiale, **materialul plastic** fiind în stadiul cel mai critic:

Materialele plastice	**Austria, Bulgaria, Croația, Cipru, Danemarca, Finlanda, Franța, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Letonia, Luxemburg, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovacia și Spania**
Sticlă	**Bulgaria, Croația, Cipru, Grecia, Ungaria, Lituania, Malta, Polonia, Portugalia și România**
Aluminiu	**Croația, Cipru, Cehia, Grecia, Malta, Portugalia, România, Slovacia și Spania**
Metale feroase	**Croația, Danemarca, Malta, Portugalia și România**
Hârtie și carton	**Croația, Malta, Slovacia și Spania**

[22] Eurostat.
[23] Eurostat.
[24] Articolul 6 alineatul (1) literele (h) și (i) din Directiva 94/62/CE.
[25] https://www.eea.europa.eu/publications/many-eu-member-states-are.

Lemn	**Croația și Malta**

Evaluarea a identificat unele inconsecvențe la nivelul datelor referitoare la ambalaje raportate de unele state membre, ceea ce înseamnă că volumele de ambalaje introduse pe piață pot fi subraportate. În plus, noul calcul al performanței de reciclare impune statelor membre aplicarea sa începând din 2020, întrucât se preconizează că raportarea anuală a generării și reciclării deșeurilor de ambalaje va duce la rate de reciclare raportate mai scăzute cu câteva puncte procentuale[26]. În același timp, în cazul în care statele membre iau măsuri pentru a asigura extinderea sistemelor de reutilizare, obiectivele de reciclare pe care acestea vor trebui să le îndeplinească vor fi mai scăzute.

O analiză preliminară a datelor privind deșeurile de ambalaje, colectate de Eurostat pentru anul de referință 2020, a indicat că evaluarea statelor membre expuse riscului de a nu îndeplini obiectivele este în continuare valabilă. Se poate observa o ușoară reducere generală a ratelor de reciclare (cu toate acestea, statele membre au prezentat modele foarte diferite, performanța unora dintre ele crescând, în timp ce a altora a scăzut). În plus, în această etapă, nu este încă posibil ca schimbările intervenite să fie atribuite fără echivoc unor motive specifice, din cauza mai multor factori, în special aplicarea noii metode de calcul pentru performanța de reciclare și efectele pandemiei de COVID-19.

Documentele de lucru ale serviciilor Comisiei care însoțesc prezentul raport conturează posibilele acțiuni care ar putea fi întreprinse pentru a reduce în mod semnificativ riscul ca obiectivele privind ambalajele de deșeuri să nu fie atinse. Unele dintre prioritățile comune relevante, identificate în caseta 1 de mai sus, sunt relevante și în cazul ambalajelor. Provocările și prioritățile specifice în materie de ambalaje sunt prezentate în caseta 2 de mai jos.

[26] Directivele (UE) 2018/850 și 2018/851 au introdus noi norme de calcul care impun ca reciclarea să fie măsurată în momentul în care deșeurile de ambalaje intră într-o operațiune de reciclare. Normele anterioare, reflectate în statisticile de până în 2019, iar pentru unele state membre în cele aferente anului 2020, permit ca toate deșeurile colectate separat să fie raportate ca fiind reciclate.

Caseta 2: Deșeurile de ambalaje

- **Îmbunătățirea continuă a colectării separate** rămâne esențială pentru creșterea performanței de reciclare. Îmbunătățirea colectării separate poate fi realizată cel mai bine prin combinarea următoarelor: acoperirea cu sisteme de colectare separată foarte convenabile pentru o proporție mare din populație, aplicarea unor sisteme de returnare a garanției, introducerea unor pubele de colectare separată în zonele publice și comerciale, și campanii de sensibilizare.
- Majoritatea statelor membre se străduiesc să atingă obiectivul privind **ambalajele din plastic**. Acest lucru poate fi soluționat prin îmbunătățirea sistemelor de colectare separată a materialelor plastice și prin creșterea capacităților de sortare și tratare a plasticului.
- Intensificarea **eforturilor în vederea instituirii unor sisteme de reutilizare a ambalajelor** va aduce beneficii pentru mediu și va ajuta statele membre să respecte obiectivele UE în materie de reciclare a ambalajelor.
- Statele membre cu performanțe slabe în materie de reciclare prezintă adesea **inconsecvențe în ceea ce privește datele referitoare la ambalaje**. Aceasta indică posibilitatea ca volumul de ambalaje introduse pe piață să fie subraportat, rezultatul fiind că statisticile sunt inexacte și că este posibil ca producătorii să nu își asume pe deplin responsabilitatea extinsă pentru finanțarea colectării, a sortării și a reciclării deșeurilor.
- Impactul îmbunătățirii practicilor și infrastructurii de gestionare a deșeurilor poate fi distorsionat în datele raportate de **aplicarea noilor norme de calcul** în vigoare începând cu 2020. Impactul noilor norme de calcul nu poate fi încă evaluat pe deplin, însă datele raportate de unele state membre pentru 2020 indică un efect de scădere cu câteva puncte procentuale.

6. DEPOZITAREA DEȘEURILOR

Depozitarea deșeurilor este cea mai puțin preferabilă opțiune de tratare a deșeurilor. Directiva privind depozitele de deșeuri[27] prevede obligația statelor membre de a reduce depozitarea deșeurilor municipale la cel mult 10 % până în 2035 și introduce o interdicție de depozitare a deșeurilor colectate separat, inclusiv a deșeurilor biodegradabile.

În timp ce cantitățile de deșeuri municipale depozitate au scăzut constant în UE, în ansamblu, până în 2016 (reducându-se cu 18 % în perioada 2013-2016[28]), tendința din 2017 până în 2020 nu a fost liniară, aproximativ 53,5 milioane de tone de deșeuri municipale fiind depozitate în 2020. În plus, rata medie de depozitare a deșeurilor municipale în UE era încă de 23 % în 2020. Cu toate acestea, în interiorul UE persistă diferențe semnificative: în 2020,

[27] Articolul 5 alineatul (5) din Directiva (UE) 2018/850.
[28] Eurostat.

opt state membre stocau peste 50 % din **deșeurile municipale** în depozite de deșeuri, trei dintre acestea raportând rate **de peste 70 %**.

În total, 13 state membre sunt încă departe de obiectivul de a reduce la maximum 10 %, până în 2035, cantitatea de deșeuri municipale stocate în depozite de deșeuri[29]: **Bulgaria, Croația, Cipru, Cehia, Grecia, Ungaria, Letonia, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovacia și Spania**.

Distanța față de obiectiv merită o atenție suplimentară și necesită punerea în aplicare a unor măsuri de corecție, chiar dacă este necesar mai mult timp pentru a stabili cu un grad mai ridicat de certitudine existența riscului de a nu atinge obiectivele.

Un studiu efectuat pentru Comisie[30] a constatat, de asemenea, că 15 state membre nu și-au îndeplinit pe deplin obligațiile prevăzute de directivă[31] pentru tratarea deșeurilor înainte de depozitarea acestora.

În pofida îmbunătățirilor considerabile înregistrate de la adoptarea Directivei privind depozitele de deșeuri și a închiderii unor astfel de depozite neconforme în întreaga UE, numărul depozitelor de deșeuri care **nu sunt conforme cu cerințele** Directivei-cadru privind deșeurile și ale Directivei privind depozitele de deșeuri rămâne un motiv de îngrijorare. La sfârșitul anului 2021, **1995 de depozite de deșeuri ilegale sau neconforme cu standardele erau încă în funcțiune** și trebuiau să fie reabilitate sau adaptate la standardele UE[32].

7. BUNE PRACTICI

Statele membre se confruntă cu provocări comune în ceea ce privește gestionarea deșeurilor și au fost deja găsite și aplicate mai multe soluții. Comunicarea pe scară largă a unor astfel de soluții este considerată o prioritate. Prezentul raport își propune să identifice câteva bune practici din fiecare stat membru în materie de gestionare a deșeurilor municipale și a deșeurilor de ambalaje, oferind o imagine de ansamblu a inițiativelor și măsurilor de succes care ar putea fi reproduse în alte țări și care ar putea ajuta statele membre să atingă obiectivele.

Bunele practici colectate vizează o gamă largă de subiecte legate de gestionarea deșeurilor, cum ar fi guvernanța, colectarea separată, inclusiv în regiunile îndepărtate, parteneriatele public-privat, reutilizarea și prevenirea generării de deșeuri, tratarea deșeurilor, comunicarea și sensibilizarea, punerea în aplicare a instrumentelor economice și schemele eficace de răspundere extinsă a producătorilor.

[29] https://www.eea.europa.eu/publications/many-eu-member-states-are.
[30] Milieu (2017), „Study to assess the implementation by the EU Member States of certain provisions of Directive 1999/31/EC on the landfill of waste" („Studiu de evaluare a punerii în aplicare de către statele membre ale UE a anumitor dispoziții ale Directivei 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri").
[31] Articolul 6 litera (a) din Directiva privind depozitele de deșeuri.
[32] Această cifră se bazează pe numărul de depozite de deșeuri ilegale sau neconforme cu standardele, care fac obiectul unor proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor aflate în desfășurare.

8. CONCLUZII

Legislația UE privind deșeurile a condus la îmbunătățiri considerabile în domeniul gestionării deșeurilor, contribuind la atingerea obiectivelor UE privind circularitatea și reducerea la zero a poluării. Cu toate acestea, punerea în aplicare deplină a acestei legislații este extrem de importantă dacă se dorește ca UE să valorifice pe deplin avantajele economice și de mediu ale unei economii mai curate și mai circulare și să concureze într-o lume în care resursele sunt din ce în ce mai limitate. Totodată, sunt necesare eforturi suplimentare, având în vedere creșterea substanțială a deșeurilor de ambalaje, scăderea limitată a producției totale de deșeuri (cu 4 % între 2010 și 2020) și a poluării cauzate de deșeurile marine de plastic, precum și o tendință relativ stabilă a deșeurilor municipale reziduale, toate acestea punând în pericol atingerea obiectivelor de reducere la zero a poluării până în 2030[33].

Rapoartele de alertă timpurie ale Comisiei privind deșeurile și alte activități de promovare a conformității indică un progres continuu în statele membre, deși la niveluri diferite de performanță. Pentru UE în ansamblu, rata medie de pregătire pentru reutilizare și de reciclare a deșeurilor municipale a crescut în perioada 2010-2020, deși într-un ritm lent (de la 37 % la aproximativ 47 %), în timp ce depozitarea deșeurilor a scăzut semnificativ, de la 31 % la aproximativ 23 %. Cu toate acestea, au fost identificate, de asemenea, lacune, întârzieri și provocări grave, care trebuie abordate rapid.

Sunt posibile progrese semnificative dacă statele membre vizate adoptă măsuri pentru punerea în aplicare a măsurilor identificate în prezentul raport și în documentele de lucru ale serviciilor specifice fiecărei țări. Măsurile trebuie să se concentreze în mod clar și asupra deșeurilor biologice și a deșeurilor de ambalaje. Îmbunătățirea performanței în materie de gestionare a deșeurilor presupune stimularea colectării separate, care este esențială pentru a asigura calitatea deșeurilor și a permite reciclarea acestora. În paralel, este necesar să se crească gradul de pregătire pentru reutilizare și să se dezvolte de urgență capacitățile de tratare a deșeurilor pentru sortare și reciclare, pentru a avansa către etapele superioare ale ierarhiei deșeurilor.

Alte măsuri importante necesare se referă la îmbunătățirea calității datelor, la asigurarea eficace a respectării normelor și la utilizarea unor instrumente economice consolidate, cum ar fi schemele eficiente de răspundere extinsă a producătorilor și taxele de depozitare și de incinerare adecvate scopului urmărit. Toate acestea sunt esențiale pentru a beneficia pe deplin de avantajele economiei circulare și pentru a respecta legislația UE privind deșeurile.

Comisia va continua să sprijine statele membre în eforturile lor de punere în aplicare. Aceasta implică acordarea de asistență tehnică, inclusiv prin intermediul evaluării punerii în aplicare a politicilor de mediu[34], al recomandărilor specifice fiecărei țări din cadrul Semestrului european[35], orientări privind colectarea separată[36], schimbul de bune practici[37], reforme și investiții în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, precum și sprijin financiar din partea altor fonduri ale UE, cum ar fi fondurile politicii de coeziune (Fondul european de

[33] https://environment.ec.europa.eu/strategy/zero-pollution-action-plan/zero-pollution-targets_en.
[34] http://ec.europa.eu/environment/eir/index_en.htm.
[35] https://commission.europa.eu/publications/2022-european-semester-country-specific-recommendations-commission-recommendations_en.
[36] De exemplu, „Guidance for separate collection of municipal waste" (Orientări pentru colectarea separată a deșeurilor municipale) https://data.europa.eu/doi/10.2779/691513.
[37] Instrumentul TAIEX-EIR PEER 2 PEER - http://ec.europa.eu/environment/eir/p2p/index_en.htm.

dezvoltare regională și Fondul de coeziune). În plus, Comisia a lansat și alte inițiative care contribuie la o economie mai circulară și la reducerea cantității de deșeuri generate, cum ar fi propunerile de noi regulamente privind ambalajele și deșeurile de ambalaje și privind proiectarea ecologică pentru produse sustenabile, precum și revizuirea Directivei privind emisiile industriale.

În cele din urmă, recunoscând diferențele mari dintre situațiile de gestionare a deșeurilor, normele UE privind deșeurile oferă unor state membre posibilitatea de a amâna punerea în conformitate dincolo de anii țintă, în anumite condiții. Această opțiune ar trebui analizată cu atenție, întrucât tergiversările în adoptarea reformelor necesare vor întârzia și beneficiile economice și de mediu ale economiei circulare, inclusiv acțiunile de reducere a presiunii exercitate asupra resurselor naturale și a dependenței de importuri.